

Từ tư tưởng Hồ Chí Minh về cái “Chìa khoá vạn năng” đến giải pháp đột phá huy động sức dân phát triển đất nước hiện nay

LÊ XUÂN ĐÌNH*

Trong bài báo “Cái “chìa khoá vạn năng”” đăng trên báo Nhân Dân, số ra ngày 25/03/1967, dưới bút danh Chiến Sĩ, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nêu tấm gương sống của một số hợp tác xã và xí nghiệp đứng trước công việc rất khó khăn, tưởng chừng như khó có thể hoàn thành. Nhưng sau khi toàn bộ xã viên, người lao động được tham gia bàn bạc dân chủ, được tham mưu, hiến kế, thì mọi người đã đoàn kết giúp đỡ nhau, huy động được toàn bộ sức lực và vật lực trong nhân dân, công việc đã được hoàn thành một cách nhanh chóng. Và Người đi đến kết luận “...thực hành dân chủ là cái chìa khoá vạn năng có thể giải quyết mọi khó khăn”⁽¹⁾.

Tưởng nhớ lại những ngày đầu của sự nghiệp cách mạng, khi quân Việt Minh không một tấc sắt trong tay, Bác Hồ đã trao đổi với Đại tướng Võ Nguyên Giáp về kế hoạch tổng khởi nghĩa giành chính quyền. Đại tướng nói đại ý, chúng ta chưa có gì trong tay cả. Bác nói, tất cả ở nhân dân, có nhân dân chúng ta có tất cả!

Nhiều quốc gia, lúc đất nước lâm nguy, khó khăn, huy động được sức dân thì mọi khó khăn đều được giải quyết.

Bởi vậy, đặt vấn đề hiện nay về tìm giải pháp đột phá cho việc huy động và phát huy mạnh mẽ mọi nguồn lực và sức sáng tạo của nhân dân nhằm thực hiện thành công sự nghiệp đổi mới đất nước... là hoàn toàn đúng đắn. Nhưng bằng cách nào lại đang là bài toán cực kỳ không đơn giản trong bối cảnh mới, có thể nói không thể không tính đến một cách cụ thể và sát thực, như sau:

Thứ nhất, đất nước đang phát triển nền kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế sâu rộng. Bối cảnh đó bao trùm toàn bộ quá trình phát triển đất nước hiện nay và tác động sâu sắc đến tâm tư, nguyện

vọng, cũng như hành động và ý thức của mỗi người dân. Đây chính là điều không thể so sánh với thời kỳ đầu cách mạng, hay trong chiến tranh giải phóng miền Nam, Thống nhất đất nước trước đây, khi lòng dân lúc đó đều quy về một mối, đấu tranh giữa sinh với tử để được giải phóng, được độc lập, tự do. Trong kinh tế thị trường, cơ hội, may, rủi đến với mỗi người không giống nhau. May mắn của người này có thể lại là rủi ro của người khác, cạnh tranh thị trường ngày càng khốc liệt, cạnh tranh cả giữa người mua và người bán. Trong khi đó, cuộc sống đang ngày càng đòi hỏi phải có tiền, và tiền không biết bao nhiêu cho đủ. Tiền ăn, mặc, ở, đi lại, học hành, chữa bệnh... Đất nước đang hình thành rõ nét các tầng lớp xã hội khác nhau, có người giàu, người nghèo. Cuộc sống, lối sống phân biệt đẳng cấp đang hình thành khá rõ trong các tầng lớp nhân dân. Bởi vậy, đặt vấn đề huy động sức dân hiện nay phải có cách tiếp cận khác hoàn toàn so với trước đây.

Thứ hai, các nhóm lợi ích, các véc-tơ lợi ích đang ngày càng đa dạng, chằng chịt và chi phối hành vi, cuộc sống của mọi người, mọi tầng lớp nhân dân rất rõ nét. Trong bối cảnh đó, vấn đề rất đáng được lưu tâm là sự hình thành thứ chủ nghĩa “thân hữu, cánh hẩu” (cloning), trong văn kiện của Đảng có dùng đến cụm từ “chủ nghĩa tư bản thân hữu”, nhưng quan hệ thân hữu không chỉ có trong chủ nghĩa tư bản. Thân hữu, chính là sự thiên vị với nhau, nhất là trong các quan hệ

* Email: dinhlx@yahoo.com.au

⁽¹⁾ Hồ Chí Minh: Cái “chìa khoá vạn năng”. Toàn tập, Nxb CTQG, H, 2000, t.12, tr.254

Bác Hồ nói chuyện với Nhân dân

của sản xuất và cuộc sống. Khi đã vào được vòng thân hữu, thì mọi việc đều được hỗ trợ. Theo điều tra, khảo sát của VCCI, 60%-70% doanh nghiệp thừa nhận có chi phí không chính thức cho các giới chức chính quyền, chính là để làm sao bằng một khoản tiền nhỏ (phi chính thức), mà được đối xử “thân hữu” để được một khoản lợi lớn hơn. Sâu hơn thế nữa, thân hữu rồi thì thậm chí nhắm mắt làm ngơ cho cả những hành vi sai trái, hành vi vi phạm pháp luật, vì đã có người có chức quyền “chống lưng”. Tòa nhà 19 tầng được xây dựng trước con mắt bao người dân (trong đó có chính quyền cơ sở), ngôi nhà ở 8B phố Lê Trực vẫn mọc lên... cho đến khi bị phát hiện xây trái quy hoạch, xây không phép! Người dân bán 100 USD thì phát hiện được, trong khi xây hàng chục biệt thự trong rừng đặc dụng lại “không biết!”. Chủ nghĩa thân hữu đang hàng ngày, hàng giờ để ra tệ nạn tham nhũng từ hàng trăm, hàng nghìn tỷ đồng đến cả tham nhũng vặt, kìm hãm sự phát triển của đất nước.

Thứ ba, tệ nạn tham nhũng đang ngày càng tinh vi và quy mô khủng khiếp, làm tổn thất không chỉ hàng trăm, hàng nghìn tỷ đồng tiền của nhân dân, của đất nước, mà điều còn lớn hơn thế nữa, như phần chìm của tảng băng trôi, đó là vận động hành lang chính sách (lobby chính sách), lái chính sách theo hướng có lợi cho nhóm này nhóm kia, có hại cho cả lợi ích quốc gia, dân tộc.

Thứ tư, trở lại vấn đề thứ nhất (kinh tế thị trường), coi lợi ích cá nhân, lợi ích vật chất thiết thân của cá nhân làm động lực phát triển. Đáng ra là như vậy. Trong thực thi Chính sách Kinh tế mới, V.I. Lênin đã thấy điều đó. Khoán 100, Khoán 10 trong nông nghiệp của Việt Nam trong thời khắc “đêm trước” của công cuộc Đổi mới toàn diện đất nước cũng đã vận dụng đúng quy luật đó. Nhưng nay, lợi ích cá nhân, có lúc, có nơi đã cố kết với chủ nghĩa cá nhân, cục bộ, bản vị... đã tạo thành một thứ lợi ích nhóm tệ hại, đục khoét tài sản của quốc gia, của dân tộc..., đang là thứ kìm hãm sự phát triển của đất nước. Những doanh nghiệp “sân sau”, “doanh nghiệp ngoài khơi”

được bảo kê, chống lưng thì thu về lợi nhuận kéch sù, trong lúc phần lợi ích nhà nước thì lỗ, lỗm “thoải mái”. Thậm chí lúc lâm nguy có thể bọc lột cho nhau mang tiền chạy trốn ra nước ngoài, sẵn sàng bán đứng Tổ quốc để... vinh thân, phì gia! 12, thậm chí là có tới 47 doanh nghiệp nhà nước và các dự án đầu tư lớn thua lỗ, lãng phí hàng chục, hàng trăm nghìn tỷ đồng vốn đầu tư nhà nước đang chờ kết quả của các biện pháp xử lý mạnh từ phía Chính phủ. Hàng chục vụ thụt tiền ngân hàng một cách dễ dãi như “tháo nước” đã và đang lộ ra ánh sáng của công lý! Trong khi cả nước cùng với Chính phủ đang tìm mọi cách để huy động đầu tư cho phát triển, thì có hàng chục ngàn tỷ đồng lại cuốn hút vào các kênh đánh bạc trực tuyến qua mạng (vụ án đánh bạc ngàn tỷ)..., lại được chính cơ quan chức năng bảo kê, bọc lột! Những vấn đề này đang đánh mất niềm tin của người dân đối với giới chức, với chế độ, nếu không sớm lấy lại niềm tin đó, chế độ khó có thể tồn tại.

Thứ năm, vấn đề còn tệ hại và nan giải hơn, nhưng đang bị che lấp bởi nhiều chiêu bài rất khôn khéo trong công tác cán bộ, đó là chủ nghĩa đờ đầu, ô dù... Tất cả đang tạo ra một lớp cán bộ gọi là “thái tử đảng”, “thái tử lãnh đạo”. Cùng với đó là tệ nạn mua quan, bán tước, chạy chức, chạy quyền. Coi việc chạy chức quyền như một kiểu “đầu tư”, để thành công là kiếm chác và “hoàn vốn” rồi có lái, ăn trên, ngồi đống dân, hách dịch, cửa quyền với cấp dưới, nịnh trên nạt dưới... làm cho lòng dân không yên, không tin. Không ít người biết mình thấp cổ, bé họng đành

chịu “ngậm miệng” để khỏi bị trừ úm, may ra thì rơi vào vòng “thân hữu” khi có việc phải nhờ đến cửa quan quyền..., tự thủ tiêu đấu tranh, rất nguy hiểm.

Bối cảnh trên đã đúc lại thành những bài học, đã được Đảng ta rút ra một cách xương máu từ Hội nghị Trung ương 6 lần hai của Đại hội IX, hiện nay vẫn còn nóng hổi với cuộc chiến chống những biểu hiện (27 biểu hiện) suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ Đảng (Nghị quyết Hội nghị lần thứ 4 của Ban chấp hành Trung ương khóa XII).

Từ phân tích bối cảnh như vậy, việc huy động và phát huy mạnh mẽ mọi nguồn lực và sức sáng tạo của nhân dân nhằm thực hiện thành công sự nghiệp đổi mới đất nước đang gặp hai lực cản (bức tường ngăn cách) lớn. Đó là:

(i) Niềm tin của nhân dân vào cán bộ, giới chức, bộ máy của chính quyền và từ đó ảnh hưởng tiêu cực đến niềm tin vào sự nghiệp cách mạng của Đảng;

(ii) Hiệu quả sử dụng các nguồn lực thấp, tình trạng lãng phí, thất thoát, tham ô, tham nhũng ngày càng tinh vi và đa dạng. Huy động sức dân đã khó, có được nguồn lực rồi không sử dụng hiệu quả..., thì rút cuộc cũng như “muối bỏ biển”.

Những phân tích trên đây chưa nói đến bối cảnh quốc tế, nhất là yếu tố bất lợi trước những diễn biến thời cuộc trên thế giới rất khó lường, chẳng hạn chiến tranh thương mại Mỹ - Trung Quốc, xuất hiện nhiều yếu tố mới khó đoán định trong khu vực. Thuận lợi và thời cơ đan xen với khó khăn và thách thức.

Thành tựu cũng như những bài học rút ra từ 30 năm đổi mới đất nước đã được Đảng ta thống nhất tổng kết tại Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng. Trong suốt chặng đường đổi mới, luận đề từ Đại hội VI đến nay vẫn cần tiếp tục được nhấn mạnh, Đảng ta đã khẳng định, đó là nhìn thẳng sự thật, nói rõ sự thật và vận dụng đúng các quy luật phát triển khách quan. Chúng ta thường nói tới việc vận dụng các quy luật, nhưng điều còn quan trọng hơn là phát hiện ra quy luật vận động khách quan trong nền kinh tế và xã hội. Không ít các mục tiêu đề ra rất tốt đẹp, nhưng cuối cùng thì phải điều chỉnh mục tiêu do không thực hiện được, chẳng hạn đến năm 2020 nước ta cơ bản trở thành một nước công nghiệp theo hướng hiện đại. Vậy, vấn đề quy

luật trong việc đặt ra mục tiêu: Huy động và phát huy mạnh mẽ mọi nguồn lực và sức sáng tạo của nhân dân ở đây nên bàn tới những vấn đề gì?

Phải chăng, nói nguồn lực và sức sáng tạo của nhân dân có thể khái quát lại chỉ một từ, đó là sức dân. Muôn đời nay, sức dân bao giờ cũng mạnh mẽ, từ thời Lê, Nguyễn Trãi đã ví sức dân như sức nước, “Nâng thuyền cũng là dân, lật thuyền cũng là dân”.

Bởi vậy, chúng ta nên bàn đến hai vấn đề lớn, đó là tinh thần yêu nước và quy luật kinh tế khách quan. Trong đó, quy luật về lợi ích là điều cần được quan tâm đặc biệt trong bối cảnh phát triển kinh tế thị trường và hội nhập quốc tế hiện nay. Yêu nước là cái vốn quý của nhân dân ta ngàn đời nay, nhưng để đoàn kết được toàn dân, huy động được mọi nguồn lực và sức sáng tạo trong nhân dân thì phải phát huy dân chủ - “Cái chìa khóa vạn năng”.

BÀN VỀ NIỀM TIN CỦA NHÂN DÂN

Lịch sử còn ghi nhớ tới khái niệm “Tuần lễ vàng” của những ngày đầu kháng chiến, kiến quốc do Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta phát động. Những kết quả đạt được thật là tuyệt vời, mà ngày nay có thể chỉ còn mơ tới. Đó là nhờ tinh thần yêu nước của nhân dân ta.

Trong xã hội hiện đại, như sau cuộc khủng hoảng tiền tệ châu Á năm 1997, người dân Hàn Quốc cũng đã có tuần góp tiền của để “xử sở kim chi” vượt qua khó khăn do khủng hoảng tiền tệ gây ra.

Ở đây có thể nói, niềm tin của nhân dân vào sự nghiệp của Đảng, của cách mạng là một điều kiện tiên quyết để có thể huy động và phát huy mạnh mẽ mọi nguồn lực và sức sáng tạo của nhân dân thành công. Rất dễ để tán đồng với những ý kiến hay quan điểm như thế. Nhưng vấn đề đặt ra, niềm tin của nhân dân hiện nay đang ở mức nào, như thế nào và liệu có phát huy được niềm tin đó để đạt mục tiêu thực hiện thành công sự nghiệp đổi mới đất nước cho chặng đường tiếp theo?

Hay có một cách tiếp cận khác, điều gì đang hủy hoại niềm tin của nhân dân trong bối cảnh hiện nay? Đó chính là tệ nạn quan liêu, tham nhũng, xa dân... thể hiện rõ nét trong 27 biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ Đảng!

BÀN VỀ VẤN ĐỀ XÓA BỎ BAO CẤP PHÁT TRIỂN KINH TẾ THỊ TRƯỜNG?

Câu hỏi này làm cho nhiều người nghĩ rằng là thừa, nhưng xin thưa, nước ta đang phấn đấu để được thế giới công nhận là có nền kinh tế thị trường. Bởi vậy, sớm hay muộn cũng phải nhận diện cho rõ để khắc phục, làm cho nền kinh tế càng thị trường đầy đủ bao nhiêu, càng tốt bấy nhiêu.

Bao cấp trong tư duy: Người viết xin được bắt đầu từ tư duy. Mấy năm gần đây, mọi người thường truyền khẩu nhau câu nói: “Nghe nhạc hiệu - đoán chương

trình!”. Trong nhận định, đánh giá thực trạng dân chủ cơ sở đã có nơi thẳng thắn cho rằng, nhiều người đứng đầu cơ quan, đơn vị đã lấy cái bình phong “ý nguyện tập thể” để che đậy, ngụy trang cho lối quản lý độc đoán, chuyên quyền.

Bao cấp trong hạch toán: Nói một cách dễ hiểu, người ta đã coi như một lẽ tự nhiên từ cái nhỏ là “giá rau muống tăng, vì giá xăng tăng!”, cho đến một lối hạch toán lớn trong nền kinh tế là hể cứ giá các yếu tố đầu vào của sản xuất và dịch vụ tăng thì ắt giá cả - giá bán trên thị trường cũng “phải tăng”.

Kiểu làm như vậy đang rất phổ biến trong nền kinh tế. Trong lĩnh vực ngân hàng thì “cơ chế lãi suất dương”, nghĩa là lãi suất huy động phải cao hơn chỉ số lạm phát CPI (chứ không phải lạm phát cơ bản). Đối với các mặt hàng do Nhà nước kiểm soát giá, như: giá điện, giá nước, giá xăng dầu, nhất là dịch vụ y tế và dịch vụ giáo dục cũng vậy. Đã thành như lẽ tự nhiên, hể đưa giá dịch vụ y tế “sát” với giá thị trường, hiển nhiên là chỉ có tăng lên, trong lúc người bệnh đang oằn lưng gánh chịu các chi phí khám, chữa bệnh quá nặng. Chưa bàn tới chuyện nhiều chi phí không chính thức, thì rõ ràng lối xử lý giá dịch vụ y tế chỉ có tăng một mạch như hiện nay, mỗi khi trong tháng nào, địa phương nào được Chính phủ cho phép thay đổi (tăng) giá dịch vụ y tế, thì kết quả là CPI tháng đó tăng. Câu hỏi từ thị trường trong trường hợp này: quan hệ cung - cầu có quyết định được giá dịch vụ y tế không? (là câu có khả năng thanh toán của quảng đại dân chúng, hiện đang chưa có câu trả lời). Tương tự như vậy với giá dịch vụ giáo dục, giá điện, nước và một số mặt hàng, dịch vụ do Nhà nước kiểm soát giá... Đùng từ góc độ thị trường đây thực chất là độc quyền giá.

Trong chi tiêu ngân sách nhà nước, thì khi dự toán đã được duyệt và cấp trong năm ngân sách, thì phải tìm mọi cách để tiêu bằng hết. Thậm chí nếu có quan hệ thân hữu để “xin - cho” được, thì chi vượt dự toán cũng không sao, ngân sách sẽ bù... Chi tiêu ngân sách không gắn với hiệu quả sử dụng, mà chủ yếu dựa trên sự đồng thuận và hợp quy (tức các quy định của chính quyền, của Nhà nước, mà nếu thân hữu thì cũng chấp nhận cho qua). Điều đó đi ngược lại quy luật rằng, nhà nước là một ông chủ thực sự biết tiết kiệm chi tiêu, biết sử dụng nguồn lực trong tay một cách hiệu quả. Nhiều vấn đề về *quản trị quốc gia* đang nổi lên cần được nghiên cứu, tổng kết thực tiễn để tìm lời giải thỏa đáng. Điều đó cũng thể hiện trong câu chuyện tồn tại dai dẳng tình trạng đầu tư công dân trái, chậm tiến độ, đội vốn, lãng phí, thất thoát...

Xin nói thẳng, đó không phải là thị trường. Giá cả thị trường là kết quả của mối quan hệ cung - cầu, là sự cạnh tranh giữa người mua và người bán. Chính vì thế giá cả thị trường giống như một mức khoán cho nhà sản xuất và phân phối, là kết quả của cạnh tranh mua - bán, hay còn có thể gọi là mặc cả, đấu giá, do đó người nào tăng được năng suất lao động, nghĩa là giảm được chi phí sản xuất, mà vẫn bảo đảm được chất lượng, hoặc cùng một mức chi phí sản xuất, nhưng tăng thêm chất lượng và số lượng, thì người

đó thắng trong cạnh tranh và ngược lại. Nhưng Luật Cạnh tranh (năm 2004) đã 13 năm rồi vẫn chưa đi vào cuộc sống được bao nhiêu?

Cách làm bao cấp “đầu vào tăng - đầu ra tăng” đã triệt tiêu động lực tăng năng suất lao động. Có lẽ đây chính là một trong những nguyên nhân cơ bản kìm hãm quá trình tăng năng suất lao động ở nước ta bấy lâu nay. Các tiến bộ về khoa học, công nghệ chậm được áp dụng vào sản xuất, kinh doanh, cộng đồng các doanh nghiệp ít đổi mới công nghệ... Năng suất lao động của 23 người Việt mới bằng 1 người Singapore... Đóng góp của năng suất các nhân tố tổng hợp TFP vào tăng trưởng kinh tế chậm được cải thiện.

VẬY QUAN ĐIỂM VÀ GIẢI PHÁP TỚI ĐÂY SẼ NHƯ THẾ NÀO?

Về quan điểm, không thể nói nguồn lực trong nhân, sức dân và sáng tạo của dân ít và cạn kiệt. Sức dân vô cùng lớn, kể cả hữu hình và vô hình, nhưng vấn đề là làm thế nào để phát huy mọi nguồn lực và sức sáng tạo của nhân dân.

Cuộc chiến chống tham nhũng và chính đốn, làm trong sạch Đảng đang đi đúng hướng, cần tiếp tục kiên trì để lấy lại lòng tin của nhân dân. Có niềm tin sẽ có sức dân, có sức sáng tạo của Nhân dân và đất nước sẽ có thêm nhiều sức mạnh. Cuộc chiến này chắc chắn sẽ làm mất nhiều cán bộ đảng, nhưng nhân tài, người tốt trong nhân dân cũng như mọi nguồn lực khác, bao đời nay, không bao giờ thiếu. Câu chuyện ở đây là phải tìm được người tài phục vụ sự nghiệp cách mạng. Cách mà chủ nghĩa đờ đừ, thiên vị, duy ý chí bấy lâu đã có, từ nay về sau nếu không khắc phục được, thì nhân tài thực sự thui chột, số cơ hội thực dụng có đất ngọc đầu dây..., thì khó mà lấy lại niềm tin trong nhân dân?!

Cuộc cải cách hành chính đang đi đúng hướng, nhưng chậm so với mong đợi của người dân, cần được đẩy mạnh hơn nữa. Biết và nhìn thấu những rào cản của sự phát triển do hành chính, quan liêu, cửa quyền... đang làm tăng chi phí đầu vào, nhất là chi phí phi chính thức của doanh nghiệp đang làm cho Việt Nam, sản xuất ra cái gì, rồi cuộc đều đắt hơn, chi phí sản xuất cao hơn hàng các nước khác. Bởi vậy, xuất khẩu tre, nhập tấm về dán mác Made in Vietnam, còn

“có lãi” hơn là bắt tay vào sản xuất... đang được tiếp sức bởi chủ nghĩa thân hữu - “làm ngơ” cho nhập hàng về để đảo mác, đang giết chết nền sản xuất cốt lõi của nước nhà.

Phát động phong trào khởi nghiệp, đề cao vai trò của giới doanh nhân cũng là biện pháp đúng, nhưng người làm chính sách cần thật sự tỉnh táo trước các nhóm lợi ích và lobby chính sách. Bởi nhiều câu chuyện buồn chúng ta đang chứng kiến. Chủ trương đóng tàu sắt đánh bắt xa bờ, kết hợp bảo vệ chủ quyền biển đảo của Việt Nam trên biển Đông là hoàn toàn đúng, nhưng nhà kiểm định chất lượng đã là làm ngơ trước việc nhà sản xuất sử dụng thép Trung Quốc, “máy Tàu”... Chính sách phát triển nông nghiệp cánh đồng lớn và công nghệ cao cũng chẳng hề sai, nhưng đã có không ít doanh nghiệp lợi dụng để gom đất nông nghiệp, chờ thời cơ chuyển đổi mục đích sang phi nông nghiệp để đầu cơ trục lợi..., cũng không thể loại trừ.

Cuối cùng là vấn đề tư duy giáo điều phải được khắc phục. Câu chuyện cách đây hơn 30 năm, mấy ai dám nói mạnh về phát triển nền kinh tế thị trường, thì nay chúng ta đang phải vận động các nước công nhận Việt Nam có nền kinh tế thị trường. Vậy, có vấn đề gì về mặt nhận thức luận mà hiện nay chúng ta đang bối rối? Phải làm gì để 30 năm tới không còn phải đề cập đến nó như hiện nay với nền kinh tế thị trường. Theo tôi đó chính là kế thừa những tinh hoa của nhân loại trong việc tổ chức nhà nước. Đành rằng, nhà nước thống nhất, có sự phân công quyền lực là đúng, nhưng phân công cho thật rành mạch giữa các cơ quan nhà nước về lập pháp, hành pháp và tư pháp, thì phải kết hợp chặt chẽ với sự giám sát lẫn nhau. Muốn giám sát hiệu quả thì phải có sự độc lập và có chế tài. Nói như Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng, là phải “nhốt quyền lực vào trong lồng cơ chế, luật pháp”, đó chính là xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa.

Huy động sức dân, sức sáng tạo của nhân dân tuy là một vấn đề tưởng chừng như hẹp, nhưng nó liên quan đến toàn bộ hệ thống, thể chế và quyết tâm chính trị của cả một quốc gia, dân tộc. Có thể lắm, tình trạng dân giàu mà nước không mạnh. Hiện dân không tin vào hệ thống giáo dục nước nhà, nên ai có điều kiện đều cho con em đi du học. Mỗi năm người Việt Nam bỏ ra khoảng 3-5 tỷ USD để trả cho các dịch vụ giáo dục của nước ngoài cho con em mình. Không tin vào chất lượng dịch vụ y tế trong nước, ai có điều kiện đều bỏ tiền tỷ đi khám và chữa bệnh ở nước ngoài. Mỗi năm người Việt Nam cũng phải chi tới hàng tỷ USD cho dịch vụ y tế nước ngoài. Có người chi hàng tỷ chỉ để đi thử máu và tầm soát bệnh định kỳ!

Bởi vậy, để phát huy mạnh mẽ mọi nguồn lực và sức sáng tạo của nhân dân nhằm thực hiện thành công sự nghiệp đổi mới đất nước, chúng ta phải giải quyết hàng loạt vấn đề mang tính cách mạng. Giải pháp đột phá là sử dụng cái “Chìa khóa vạn năng”, là phát huy dân chủ trong Nhân dân, đúng như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nói. Hiện nay Đảng và Nhà nước ta đang có quyết tâm chính trị rất lớn. □